

ไม้ดอกไม้ประดับ

เรื่อง : ปกป้อง บ่อมฤกษ์

ข้อมูล : คุณธนวัฒน์ รอดขาว นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ สำนักวิจัยและส่งเสริมวิชาการการเกษตร ม.แม่โจ้ โทร.08-1950-2011

มหัศจรรย์พันธุ์ไม้ฟอกอากาศ

Air-purifier plant wonder

This article came from PM 2.5 that has recently come back into town. People who live in urban area are now seeking plants to reduce PM2.5. At MaeJo University, lead by Mr.Thanawat Rodkao, he has collected several ornamental plants including Bromeliad, cactus and succulent etc. these plants are air purifier plants and can reduce PM 2.5 in closed-compact space. It's also suitable for air-conditioning rooms. Many people called these plants life-like air-purifier plants.

▲ มอนสเตอร่า หนึ่งในไม้ฟอกอากาศที่กำลังได้รับความนิยม

“ การหยิบยกเรื่องราวของต้นไม้ฟอกอากาศมานำเสนออีกครั้ง ก็เพื่อจะเชิญชวนให้ผู้อ่านเคหการเกษตร มาปลูกต้นไม้คลายเครียดกัน เพราะด้วยสถานการณ์ต่างๆ ที่ประเดประดังกันเข้ามา ล้วนแล้วแต่ มีผลต่อสุขภาพกายและสุขภาพใจ นำมาซึ่งความเครียด ความวิตกกังวล เช่น ปัญหาฝุ่น PM 2.5 , ปัญหา ไวรัสโควิด-19 ระลอก 2 ฯลฯ ในเมื่อเรายังเอาชนะปัญหาเหล่านี้ไม่ได้อย่างเด็ดขาด เราก็ต้องรู้จัก การป้องกันตนเองอย่างถูกต้อง (การ์ดอย่าตก) รวมถึงร่วมกันสร้างสิ่งที่จะช่วยบรรเทาปัญหา และช่วยลดความเครียดไปพร้อม ๆ กัน หนึ่งในนั้นก็คือ “การปลูกต้นไม้” ซึ่งแน่นอนว่าในปัจจุบัน ยังมี หลายคนที่ต้องทำงานอยู่กับบ้าน และเกิดไอเดียที่อยากจะตกแต่งมุมโต๊ะทำงานหรือสร้างบรรยากาศ ภายในบ้านให้ดูร่มรื่น อากาศดี น่าอยู่ น่านั่งทำงาน “การปลูกต้นไม้ที่มีส่วนช่วยฟอกอากาศ จึงเป็น ทางเลือกหนึ่งที่กำลังได้รับความนิยม”

แต่ทั้งนี้ หัวใจสำคัญประการหนึ่งในการปลูกเลี้ยง ต้นไม้ฟอกอากาศคือต้องรู้นิสัยของต้นไม้ชนิดนั้นๆ เช่น กลุ่มไม้ฟอกอากาศที่ต้องการแสงแดดน้อย เช่น ฟิโลเดนดรอน กวักมรกต พลูดอกขาว อโกลนีมา ว่านงาช้าง กลุ่มไม้ฟอกอากาศ ที่ต้องการแสงแดดปานกลาง เช่น มอนสเตอร่า กลุ่มไม้ฟอกอากาศ ที่ต้องการแสงแดดมาก เช่น ยางอินเดีย ไทรใบสัก (พัชรียา ; เคหการเกษตร 2563)

คอลัมน์นี้ไม้ดอกไม้ประดับฉบับนี้ จึงนำทุกท่านไปทำความรู้จัก กับพันธุ์ไม้ที่มีคุณสมบัติช่วยดักจับฝุ่นและช่วยฟอกอากาศ พร้อมกับ หลักการเลือกปลูกต้นไม้ฟอกอากาศให้สอดคล้องกับห้องต่างๆ ภายในบ้าน ซึ่งข้อมูลบางส่วนที่นำมาเสนอในครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมเปิดฟาร์ม มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จัดขึ้นโดยสำนักวิจัย และส่งเสริมวิชาการการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ร่วมมือกับหน่วยงาน ภายในมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ประกอบไปด้วย 8 ฐานการเรียนรู้

▲ ตัวอย่างการปลูกเลี้ยงไม้ฟอกอากาศในอาคารบ้านเรือน (ขอบคุณรูปภาพจากคุณปาจิริย์ แน่นหนา)

ได้แก่ ฐานเกษตรทฤษฎีใหม่หัวใจคนก้าวหน้า ฐานเกษตรล้านนา วิถีแห่งธรรม ฐานนวัตกรรมแห่งการพัฒนาพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับ

เดลินิวส์

Kehakankaset
Circulation: 50,000
Ad Rate: 22,000

Section: -/-

วันที่: จันทร์ 1 - พุศ 31 มีนาคม 2564

ปีที่: 45

ฉบับที่: 3

จำนวนหน้า: 4

Ad Value: 88,000

คอลัมน์: ไม้ดอกไม้ประดับ: มหัศจรรย์พันธุ์ไม้ฟอกอากาศ

หน้า: 132(เต็มหน้า), 133, 134, 135

PRValue (x3): 264,000

ศิลป์: สีสี่

ฐานมหัศจรรย์พันธุ์ไม้ฟอกอากาศ ฐานพรรณไม้หลากสีสันแห่งทุ่งมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ฐานAmazing 2 ชิวกันระดับโลก ฐานแปลงกัญชาเพื่อรักษาโรค และฐานความงดงามแห่งพืชผัก

โดยผู้ที่มาถ่ายทอดเรื่องราวในครั้งนี้ คือ คุณธนวัฒน์ รอดขาว นักวิชาการเกษตร ชำนาญการพิเศษ สำนักวิจัยและส่งเสริมวิชาการการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ หนึ่งในผู้ที่รับผิดชอบดูแลและให้ความรู้ในฐานมหัศจรรย์พันธุ์ไม้ฟอกอากาศ ซึ่งเป็นฐานการจัดแสดงพันธุ์ไม้ฟอกอากาศหลากหลายพันธุ์ ที่มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ได้ทำการเพาะเลี้ยงไว้

“ซึ่งพันธุ์ไม้ฟอกอากาศชนิดต่างๆ นอกจากจะเป็นพันธุ์ไม้ที่ใช้ตกแต่งภายในและภายนอกอาคารให้ดูสวยงามแล้วนั้น ยังมีส่วนช่วยในการฟอกอากาศ ช่วยดูดสารพิษจากหมอกควัน ช่วยดูดฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 ช่วยดูดสารพิษจากท่อไอเสีย ฯลฯ ซึ่งไม้ฟอกอากาศเหล่านี้ยังเหมาะสำหรับผู้ที่ต้องอยู่ในอาคารหรือห้องที่ต้องเปิดเครื่องปรับอากาศหลายชั่วโมง”

ก่อนที่จะไปทำความรู้จักกับพันธุ์ไม้ฟอกอากาศ เชื่อว่าหลายคนคงสงสัยว่าต้นไม้มีส่วนช่วยฟอกอากาศหรือดูดซับสารที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ เช่น อาจพบได้ในเฟอร์นิเจอร์ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ พรม สีทาบ้าน ที่อยู่ในบ้านหรืออาคาร...ได้จริงหรือ? ผู้เขียนจึงได้ทำการรวบรวมข้อมูลบางส่วนมานำเสนอเพื่อคลายข้อสงสัยกันพอสังเขป ดังนี้ “ความมหัศจรรย์ของต้นไม้ในการฟอกอากาศหรือดูดซับสารที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ เกิดขึ้นได้จาก 4 ช่องทางหลักคือ 1.ดูดซับสารผ่านทางปากใบ ซึ่งเป็นรูที่อยู่บริเวณผิวใบของพืช สำหรับแลกเปลี่ยนแก๊สต่างๆ ทั้งแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ ออกซิเจน รวมถึงสารอินทรีย์ระเหยง่ายหรือดูดซับผ่านทางคิวติเคิล เป็นชั้นไขมันที่อยู่บริเวณผิวใบ 2.ย่อยสลายโดยจุลินทรีย์ในดินหรือวัสดุปลูก 3.ดูดซับผ่านทางรากพืช 4.ดูดซับโดยวัสดุปลูก ซึ่งความสามารถในการดูดซับสารของพืชแต่ละชนิดขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย เช่น ความเข้มแสง อุณหภูมิ ลักษณะของพืช (ลักษณะผิวใบ ขนาดทรงพุ่ม พื้นที่ใบจำนวนปากใบ) เช่น ลิ้นมังกรเป็นพืชที่มีขนาดปากใบใหญ่จึงสามารถดูดซับสารที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพได้ดี (พัชรียา ; เเคการเกษตร 2563) หรือลักษณะของใบพืชที่ดักจับฝุ่นไว้ที่ผิวใบได้ดี ส่วนใหญ่ผิวใบจะมีลักษณะหยาบ ขรุขระหรือมีขนที่บริเวณผิวใบ ความหนาแน่นของขน รวมถึงผิวใบที่มีความเหนียว

มีเมือกหรือน้ำมันที่ผิวใบ ซึ่งจะช่วยให้ฝุ่นติดที่ผิวใบได้มากขึ้น (พัชรียา; เเคการเกษตร 2562) ”

ทำความเข้าใจกับพันธุ์ไม้ฟอกอากาศที่น่าปลูก

คุณธนวัฒน์ รอดขาว ให้ข้อมูลว่า ก่อนที่ผู้ปลูกจะเลือกปลูกต้นไม้ฟอกอากาศ ต้องมีพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับต้นไม้เสียก่อน เช่น รู้จักชนิดของพันธุ์ไม้ฟอกอากาศ รู้จักวัสดุที่ใช้ปลูก (วัสดุที่ควรมีลักษณะโปร่งไม่แน่น เช่น มีส่วนผสมของกาบมะพร้าวสับ ใบก้ามปู) รู้หลักการปลูกเลี้ยงเบื้องต้น รู้จักการปรับหรือจัดหาบริเวณพื้นที่ที่เหมาะสมกับต้นไม้แต่ละชนิดที่มีความต้องการสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน แต่โดยภาพแล้ว ต้นไม้ฟอกอากาศส่วนใหญ่จะชอบแสงแดดรำไร หากปลูกในบ้านควรได้รับแสงแดดอย่างน้อย เป็นแสงแดดช่วงเช้า หรือหากมุมที่ใช้

△ คุณธนวัฒน์ รอดขาว

△ ความสามารถในการดูดซับสารของพืชแต่ละชนิดขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย เช่น ผิวใบลักษณะหยาบ ขรุขระ หรือขนที่บริเวณผิวใบ

เดทการเกษตร

Kehakankaset
Circulation: 50,000
Ad Rate: 22,000

Section: -/-

วันที่: จันทร์ 1 - พุธ 31 มีนาคม 2564

ปีที่: 45

ฉบับที่: 3

จำนวนหน้า: 4

Ad Value: 88,000

คอลัมน์: ไม้ดอกไม้ประดับ: มหัศจรรย์พันธุ์ไม้ฟอกอากาศ

หน้า: 132(เต็มหน้า), 133, 134, 135

PRValue (x3): 264,000

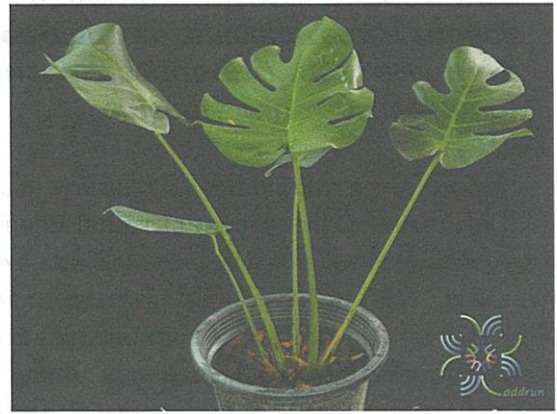
คลิป: สีสี่

▲ ตัวอย่างพันธุ์ไม้ฟอกอากาศหลากหลายพันธุ์ที่มหาวิทยาลัยแม่โจ้ได้ทำการเพาะเลี้ยงไว้

▲ เขียวหมื่นปี (แก้วกาญจนา / อะโกลนีมา)

▲ มอนสเตอร์

วางต้นไม้เป็นมุมที่ได้รับแสงแดดน้อยมาก ควรยกหรือย้ายต้นไม้ไปรับแสงแดด มิเช่นนั้น ต้นไม้จะแคระแกร็น ไม่โต หรือตายในที่สุด หากปลูกต้นไม้ฟอกอากาศบริเวณรอบๆ บ้าน ควรเลือกที่ที่แสงแดดส่องรำไร เช่น ใต้ต้นไม้ใหญ่ หรือชิงสแลนที่พรางแสงได้ ประมาณ 70-80% หากต้นไม้ฟอกอากาศ ได้รับแสงแดดแรงเกินไป อาจทำให้เกิดความเสียหายได้ เช่น ใบไหม้ ต้นเหี่ยว การเจริญเติบโตหยุดชะงัก แต่ถ้าไม่ได้รับแสงแดดเอาเสียเลย ก็จะทำให้ต้นไม้แคระแกร็น เน่า หรือตายในที่สุดเช่นกัน ดังนั้นต้องหาจุดหลุมหลบแดดที่ดีที่สุด หรือศึกษาข้อมูลก่อนการปลูกเลี้ยงต้นไม้ เพื่อให้ต้นไม้ที่ปลูกเจริญเติบโตและช่วยฟอกอากาศหรือดักจับฝุ่นได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ รวมถึงต้องคำนึงถึงราคาของต้นไม้ฟอกอากาศแต่ละชนิดด้วย เพราะหากเป็นไม้ต่าง ไม้หายาก หรือไม้ที่มีลักษณะเฉพาะ ราคา ก็จะยิ่งสูง

หากเป็นมือใหม่ในการปลูกเลี้ยง หรือไม่มีเวลาดูแลต้นไม้เท่าที่ควร ควรเลือกต้นไม้ฟอกอากาศชนิดที่ทนและราคาไม่สูง

ทั้งนี้ ผู้ปลูกเลี้ยงจะต้องทำความเข้าใจด้วยว่า ต้นไม้ฟอกอากาศชนิดต่างๆ อาจจะไม่ช่วยฟอกอากาศหรือดักจับฝุ่นได้ 100% แต่ก็ช่วยผ่อนหนักให้กลายเป็นเบาได้ เพราะต้นไม้ที่เปรียบเสมือนกำแพง เปรียบเสมือนปอด ช่วยดักจับฝุ่น ฟอกอากาศด้วยกลไกต่างๆ สำหรับต้นไม้ฟอกอากาศที่แนะนำ เช่น

1. เขียวหมื่นปี (แก้วกาญจนา / อะโกลนีมา) (*Aglaonema Modestum*) เป็นไม้ที่ปลูกเลี้ยงง่าย แม้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ได้รับแสงน้อยก็ตาม เป็นไม้ที่มีลักษณะโดดเด่น คือลำต้นและใบมีสีเขียวตลอดทั้งปี ใบมีลวดลายสะดุดตา ต้นไม้สูงมาก มีอัตราการคายความชื้นสูง และมีประสิทธิภาพสูงในการดูดซับสารที่ส่งผลเสียต่อสุขภาพ เช่น สารฟอร์มาลดีไฮด์

2. มอนสเตอร์ เป็นไม้เลื้อย ลำต้นมีข้อสั้น เลื้อยได้ไกลถึง 4 เมตร ใบเรียงสลับระนาบเดียว ใบมีลักษณะเป็นรูปหัวใจหรือรูปไข่ ปลายเรียวแหลม โคนหัวใจเว้าลึก ขอบหยักลึกเกือบถึงเส้นกลางใบ แผ่นใบหนาเป็นมันคล้ายแผ่นหนัง ผิวเรียบ ก้านใบทรงกระบอก ชอบดินร่วนซุย ต้องการน้ำมาก แสงแดดรำไร

3. ฟิลิเดนดรอน ตัวอย่างเช่น ▶ ฟิลิเดนดรอนก้านส้ม ใบมีลักษณะคล้ายดอกแอมรูปขอบขนาน ปลายแหลม ขอบเป็นคลื่นถี่ ใบหนาคลายแผ่นหนัง แผ่นใบด้านบนสีเขียว ใต้ใบสีเขียวอ่อน เส้นกลางใบด้านบนสีเขียว ด้านล่างสีส้ม ก้านใบสีส้ม คล้ายรูปทรงกระบอก ด้านบนเป็นร่องลึกบริเวณโคน ด้านใต้มีกลมกลืนสีส้มอมเหลือง ชอบดินร่วน ต้องการน้ำปานกลาง แสงแดดรำไร

เดกการเกษตร

Kehakankaset
Circulation: 50,000
Ad Rate: 22,000

Section: -/-

วันที่: จันทร์ 1 - พุธ 31 มีนาคม 2564

ปีที่: 45

ฉบับที่: 3

หน้า: 132(เต็มหน้า), 133, 134, 135

จำนวนหน้า: 4

Ad Value: 88,000

PRValue (x3): 264,000

ศิลป์: สีสี่

คอลัมน์: ไม้ดอกไม้ประดับ: มหัศจรรย์พันธุ์ไม้ฟอกอากาศ

△ ฟิลิเดนดรอนก้านส้ม

△ ฟิลิเดนดรอนแบล็คคาคาตินัล

△ สาวน้อยประแป้ง

△ ด้วยรูปทรงและความแปลกใหม่ของไม้ฟอกอากาศบางชนิด เช่น มีลักษณะต่าง ราคาจะค่อนข้างสูง

▷ ฟิลิเดนดรอนแบล็คคาคาตินัล ลักษณะใบรูปไข่กว้าง ปลายเรียวแหลม โคนรูปหัวใจ ขอบเรียบ ใบหนาคล้ายแผ่นหนัง ใบเป็นมัน แผ่นใบด้านบนสีเขียวเข้ม ใต้ใบสีม่วงอมแดง ใบอ่อนม่วงเข้มเกือบดำ เส้นกลางใบนูนเด่นชัด สีม่วงแดง ก้านใบรูปทรงกระบอก ปลอกหุ้มยอดสีม่วงแดง ชอบดินร่วน ต้องการน้ำปานกลาง แสงแดดรำไร

▷ ฟิลิเดนดรอนก้านส้ม ลักษณะใบคล้ายรูปสามเหลี่ยม ปลายแหลมตั้ง ขอบเว้าลึกถึงเส้นกลางใบ บริเวณกลางใบเว้าเป็นแถบยาวขนานกับเส้นกลางใบ ยับย่นหรือคล้ายขอบจักร ใบหนาคล้ายแผ่นหนัง เกลี้ยง เป็นมัน แผ่นใบด้านบนสีเขียว มีรอยด่างสีขาวถึงสีขาวนวล ใต้ใบสีอ่อนกว่า เส้นกลาง ใบนูนเด่นชัด ก้านใบรูปทรงกระบอกสีเขียวอมเหลือง หรือเป็นด่างสีขาวถึงสีขาวนวล เป็นร่องลึก มีหนามขนาดเล็กกระจายทั่วไป ชอบดินร่วน ต้องการน้ำปานกลาง แสงแดดรำไร

4.สาวน้อยประแป้ง เป็นไม้ที่มีลำต้นสูงสุดประมาณ 50-70 ซม. ลำต้นทรงกระบอก สีเขียว ใบเดี่ยว เรียงสลับ ใบรูปไข่แกมรูปขอบขนาน ปลายเรียวแหลม

โคนรูปกลม ขอบเรียบ แผ่นใบสีเขียว บริเวณกลางใบสีขาวหรือเขียวอ่อนกระจายทั่วไป เส้นกลางใบลักษณะเป็นร่อง ก้านใบเป็นกาบหุ้มลำต้น สีเขียว ชอบดินร่วน ต้องการน้ำปานกลาง ชอบแสงแดดรำไร

การเลือกปลูกต้นไม้ฟอกอากาศให้เหมาะสมกับแต่ละห้องภายในบ้าน

เชื่อว่าผู้ปลูกเลี้ยงไม้ฟอกอากาศหลายท่าน โดยเฉพาะผู้ปลูกเลี้ยงมือใหม่ ต้องมีคำถามเกิดขึ้นว่า “ควรเลือกปลูกไม้ฟอกอากาศชนิดใดให้เหมาะสมหรือสอดคล้องกับแต่ละห้องภายในบ้าน?” คุณธนวัฒน์ รอดขาว ได้ให้ข้อมูลไว้เบื้องต้นคือ เช่น ห้องนอน แนะนำให้ปลูกพืชกลุ่ม Crassulacean Acid Metabolism (CAM plant) เพราะจะปล่อยออกซิเจนตอนกลางคืน ช่วยให้หลับสบาย เช่น ว่านหางจระเข้ ลิ้นมังกร กล้วยไม้ ทิลแลนเซีย กระบองเพชร โดยพืชกลุ่มนี้จะปิดปากใบในเวลากลางวัน และเปิดปากใบดูดซับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ และคายความชื้นกับออกซิเจนในช่วงเวลากลางคืน ซึ่งสลับขั้นตอนกับพืชทั่วไป

ทั้งนี้ก๊าซก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในการสังเคราะห์ด้วยแสงของพืช CAM จะเกิดขึ้นปริมาณน้อยมาก จึงทำให้สบายใจที่จะวางในห้องนอน, ห้องน้ำ เป็นห้องที่มีความชื้นและได้รับแสงน้อยเมื่อเทียบกับห้องอื่นๆ ภายในบ้าน ดังนั้นควรเลือกปลูกพืชที่ทนความชื้น ทนสภาพที่แสงน้อยได้ดี และมีคุณสมบัติในการดูดซับกลิ่นได้ด้วย เช่น กวนอิม พลู (พลูด่าง) พลูราชีนี พลูปีกนก) เสน่ห์จันทร์

หากท่านรู้จักวิธีการปลูกเลี้ยงไม้ฟอกอากาศเบื้องต้น ก็จะทำให้ต้นไม้เจริญเติบโตดี มีกำลังใจในการปลูกเลี้ยงมากขึ้น ที่สำคัญคือ การปลูกเลี้ยงต้นไม้ต้องอาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์ ไม่มีสูตรตายตัวมากนัก ควรสังเกตดูแล และศึกษาข้อมูลให้ดี เชื่อว่าต้นไม้จะเจริญเติบโตดี มีอายุยืนยาว และช่วยเป็นปอด เป็นกำแพง เป็นเกราะกักบังให้มนุษย์เราได้อย่างแน่นอน...ขอให้ทุกท่านมีความสุขกับการปลูกเลี้ยงต้นไม้ครับ...

(K)

ขอขอบคุณข้อมูลและรูปภาพประกอบบทความ
1.โครงการเปิดฟาร์ม มหาวิทยาลัยแม่โจ้ (https://openfarm.mju.ac.th/?page_id=4423)
2.โครงการการสร้างระบบฐานข้อมูลเกษตรดิจิทัลเพื่อการตัดสินใจของกลุ่มเกษตรกรในการผลิตไม้ดอกไม้ประดับในเขตทุ่งรังสิต เป็นส่วนหนึ่งของโครงการการพัฒนาการเกษตรไทยสู่ระบบอัจฉริยะด้วยการใช้ข้อมูลขนาดใหญ่ ซึ่งได้รับเงินสนับสนุนจากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) (<https://data.addrn.org>)
3.วารสารเดกการเกษตรฉบับเดือนมีนาคม 2562 และฉบับเดือนสิงหาคม 2563

135
เดกการเกษตร
| 2564 |

